

Marek M. Górski*, Krystyna Kaczmarczyk**
Biblioteka Główna
Politechnika Krakowska

AKTYWIZOWANIE BIBLIOTEK EUROPEJSKICH W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI MIĘDZYKARODOWEJ

[ENCOURAGING EUROPEAN LIBRARIES TO PARTICIPATE IN INTERNATIONAL
COOPERATION]

Abstrakt: Współpraca międzynarodowa jest istotnym elementem rozwoju każdej biblioteki akademickiej. Omówiono sposoby wymiany doświadczeń oraz korzyści płynące ze wzajemnej współpracy na polu międzynarodowym. Przedstawiono działalność instytucji Bibliothek & Information International oraz próby nawiązania współpracy z bibliotekami niemieckimi. Omówiono też przygotowany dla zarządu IATUL raport („Central and East European countries in the IATUL. The analysis of current state and proposals for the future”), który jest próbą zanalizowania przyczyn małej aktywności bibliotek Europy Centralnej i Wschodniej w działalności stowarzyszenia. W dokumencie zostały zaproponowane najważniejsze działania mające na celu zaktywizowanie bibliotek z tego regionu. Raport został przedstawiony podczas posiedzenia IATUL Board w listopadzie 2006 roku.

AKTYWIZACJA BIBLIOTEK – BIBLIOTEKI EUROPEJSKIE – IATUL – BIBLIOTEKA POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ –
WSPÓŁPRACA MIĘDZYKARODOWA

Abstract: International cooperation is an important contributing factor to the development of each academic library. The authors describe various ways of exchanging experiences and show the profits of international cooperation. The activities of Bibliothek & Information International as well as some attempts to establish cooperation with German libraries are presented. Furthermore, the report prepared for the IATUL Board entitled “Central and East European countries in the IATUL. The analysis of current state and proposals for the future”, which tries to explain the reasons for low activity of libraries from this part of Europe in the activities of the Association, is discussed. The report, which was presented during the meeting of the IATUL Board in November 2006, suggests also the most important ways of stimulating these libraries to activity.

EUROPEAN LIBRARIES – IATUL – INTERNATIONAL CO-OPERATION – LIBRARY OF CRACOW UNIVERSITY OF
TECHNOLOGY – STIMULATION OF LIBRARY ACTIVITY

*

* *

* St. kustosz dyplomowany mgr MAREK M. GÓRSKI, dyrektor Biblioteki Politechniki Krakowskiej, członek IATUL Board w kadencji 2007–2009, absolwent bibliotekoznawstwa i informacji naukowej WSP w Krakowie. Najważniejsze publikacje: (2005) *Quality of academic libraries – funding bodies, librarians and users perspective. A Common Project of Polish research libraries on comparable measures* (współautor); (2003) *Performance Indicators and Standards for Polish Research Libraries*. Adres elektr.: gorski@biblos.pk.edu.pl

** Mgr KRYSZYNA KACZMARCZYK, pracownik Biblioteki Politechniki Krakowskiej, absolwentka informacji naukowej i bibliotekoznawstwa UJ, staż w Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen, Niemcy. Adres elektr.: kaczmarczyk@biblos.pk.edu.pl

Współpraca międzynarodowa bibliotek naukowych

Rozwój biblioteki akademickiej warunkowany jest wieloma czynnikami. Jednym z ważniejszych jest współpraca z innymi instytucjami naukowymi, zarówno krajowa, jak i międzynarodowa.

Współpraca międzybiblioteczna może być realizowana w rozmaitych obszarach działań; począwszy od wymiany wydawnictw własnych i zasobów bibliotek w oparciu o międzynarodowe wypożyczenia międzybiblioteczne, poprzez wymianę wzajemnych doświadczeń, dzięki wyjazdom na staże lub praktyki zawodowe, uczestnictwo w międzynarodowych stowarzyszeniach i organizacjach bibliotekarskich – po podejmowanie wspólnych inicjatyw i działań, prowadzenie badań naukowych lub organizowanie konferencji czy seminariów.

Korzyści płynące ze wzajemnej współpracy międzybibliotecznej są nieocenione. Przede wszystkim podnosi ona wartość i znaczenie biblioteki akademickiej jako instytucji naukowej. Poprzez taką kooperację następuje podnoszenie kwalifikacji pracowników biblioteki czynnie angażujących się we wzajemne przedsięwzięcia. Dzięki wyjazdom bibliotekarzy na staże bądź praktyki zagraniczne następuje „poszerzenie horyzontów” zawodowych. Zawód bibliotekarza, nadal mało ceniony w Polsce, należy do prestiżowego w krajach Europy Zachodniej. Dzięki wizytom w bibliotekach zagranicznych rozpoczyna się zmiana takiego procesu myślowego. Bibliotekarz ceniący siebie i swoją pracę zaczyna być ceniony również przez otoczenie.

Współpraca międzynarodowa oparta na wypożyczalni międzybibliotecznej służy zapewnianiu pracownikom naukowym i studentom dostępu do nowych źródeł literatury fachowej. Wymiana taka stymuluje rozwój nauki na szczeblu globalnym. Otwarte granice i możliwości, jakie zyskali studenci dzięki międzynarodowym wymianom studenckim sprawiają, że w każdej bibliotece akademickiej pożądana jest literatura wielojęzyczna. Wymiana literatury wydawanej przez wydawnictwa uczelniane oraz wypożyczenia międzybiblioteczne w skali międzynarodowej przynoszą korzyści zarówno pracownikom naukowym, jak i studentom.

Wspólne organizowanie konferencji i seminariów prowadzi do czynnego angażowania się szerokiego grona bibliotekarzy i pracowników naukowych w rozwój biblioteki. Pozyskiwanie nowych kontaktów, wymiana wzajemnych doświadczeń, poszukiwanie nowych koncepcji na usprawnienie pracy bibliotek służą jeszcze lepszemu świadczeniu usług użytkownikom bibliotek. Spotkania takie stymulują rozwój biblioteki jako instytucji naukowej.

Funkcja sekretarza naukowego bądź osoby odpowiedzialnej za *public relations* w bibliotece jest ważna dla działań związanych z organizacją, realizacją prac dydaktycznych i naukowo-badawczych biblioteki, z dbałością o wizerunek biblioteki, a także ułatwia pozyskiwanie kontaktów z innymi instytucjami, dzięki którym łatwiej prowadzi się współpracę międzynarodową. Tworzenie takich stanowisk pracy w bibliotece akademickiej sprzyja nawiązywaniu kontaktów z innymi bibliotekami, zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi. Mogą one procentować wieloletnią i owocną współpracą oraz wielostronnymi korzyściami zarówno dla biblioteki akademickiej, jak i macierzystej uczelni.

Współpraca międzynarodowa – doświadczenia BPK

1. Goethe Institut Bibliothek & Information International – działalność na polu międzynarodowym

Działalność informacyjna może być na dłuższą metę skuteczna jedynie wtedy, jeśli będzie się opierała na rozległej wiedzy i szerokich doświadczeniach, także w skali międzynarodowej. Instytucja Bibliothek & Information International wspiera rozwój i poszerzanie tych kompetencji poprzez współpracę międzynarodową

i utrzymywanie rozległych kontaktów. Wspomaga ona na wiele sposobów międzynarodową wymianę fachowych informacji.

W wyniku politycznego rozwoju Europy wiele kompetencji niemieckiego bibliotekarstwa w coraz szerszym zakresie przejmowały europejskie instytucje i gremia. Kwestie prawa autorskiego, prawa użyczenia i prawa podatkowego, problemy tworzenia konsorcjów, a także sprawy związane z międzynarodowymi wypożyczeniami międzybibliotecznymi są dziś rozwiązywane na szczeblu europejskim, a częściowo nawet w skali globalnej. Wobec istnienia sieci elektronicznej i postępującej na całym świecie integracji badań i rozwoju działalności informacyjnej niemieckie biblioteki są zdane na współpracę międzynarodową. Jej ramy tworzy szereg międzynarodowych organizacji, w których pracę aktywnie włączają się niemieckie instytucje i niemieccy eksperci [Goethe Institut 2007, dok. elektr.].

2. Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

We wrześniu 2006 roku skorzystano z propozycji odbycia stażu w Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek w Getyndze [<http://www.sub.uni-goettingen.de/>]. Zaproszenie było wynikiem współpracy, którą Biblioteka Politechniki Krakowskiej zapoczątkowała w maju 2005 r. podczas wyjazdu bibliotekarzy do Niemiec i Holandii w celu poznania tamtejszych bibliotek. Wyjazd na staż umożliwił niemiecki Goethe Institut Bibliothek & Information International.

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen jest jedną z sześciu najważniejszych bibliotek niemieckich; jej zbiory stanowią część Niemieckiej Biblioteki Narodowej. Biblioteka gromadzi 3,9 mln vol. książek (z których 1,5 mln vol. znajduje się w wolnym dostępie), 15,5 tys. tytułów czasopism, 13 tys. rękopisów; prenumeruje 16 tys. tytułów czasopism elektronicznych, 150 baz danych na CD.

Gmach biblioteki został oddany do użytku w 1993 r. W bardzo korzystny sposób połączono w nim funkcjonalność i estetykę, które tworzą wyjątkowo przyjazny klimat do studiowania. W trakcie stażu umożliwiono zapoznanie się z Biblioteką Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek nie tylko w strefie przeznaczony dla użytkowników, ale również tej zamkniętej dla ogółu. Zasady organizacji pracy w tak ogromnej bibliotece znacznie różnią się od tych przyjętych w polskich warunkach, a główną ich cechą jest ciągła rotacja pracowników. Powoduje to większą ich otwartość i mobilność w rozwiązywaniu codziennych problemów zawodowych. W bibliotece bardzo ważną rolę pełnią bibliotekarze dziedzinowi. Fachowcy wyspecjalizowani w poszczególnych dziedzinach nauki są kompetentnymi doradcami w doborze literatury gromadzonej w bibliotece. W porozumieniu z poszczególnymi wydziałami uczelni śledzą potrzeby użytkowników oraz bieżący rynek wydawniczy, dzięki czemu dokonują trafnych zamówień niezbędnej literatury fachowej, periodyków oraz elektronicznych źródeł informacji. Korzyści takiej struktury organizacyjnej w bibliotece są nieocenione.

Lista oddziałów biblioteki, w których odbywał się staż, jest bardzo długa. Liczba projektów, w których uczestniczy biblioteka, a także prace, które prowadzone są w bibliotece w celu usprawnienia jej funkcjonowania, są niezliczone. Wszystko to sprawia, iż Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen jest doskonałym miejscem do studiowania literatury, poszukiwania informacji i rozwoju naukowego. Zapewne z uwagi na wszystkie te zalety, ZEIT-Foundation Ebelin przyznała jej w 2002 i 2003 r. tytuł Biblioteki Roku.

Ciekawym punktem pobytu w Niemczech był wyjazd do Hanoweru, w celu poznania Biblioteki Technische Informationsbibliothek und Universitätsbibliothek Hannover [<http://www.tib.uni-hannover.de/>]. Biblioteka ta pełni dwie funkcje: jest biblioteką uniwersytecką oraz centralną biblioteką techniczną w Niemczech. Sławę za-

pewnia jej doskonała kolekcja zbiorów z zakresu nauk technicznych. W trakcie trwania stażu powstał pomysł wzajemnej współpracy pomiędzy Biblioteką PK a Technische Informationsbibliothek und Universitätsbibliothek Hannover. Projekt współpracy przewiduje wymianę literatury fachowej na zasadzie wypożyczeń międzybibliotecznych, a w dalszej fazie wymianę pracowników obu bibliotek.

Staż w Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen pozwolił przyjrzeć się funkcjonowaniu poszczególnych oddziałów biblioteki i umożliwił poznanie wielu różnic dzielących biblioteki niemieckie i polskie. Biblioteki niemieckie ogromnie zaimponowały swoimi zbiorami, ale przede wszystkim organizacją – zarówno pracy bibliotekarzy, jak przestrzeni bibliotecznej.

Zyskane doświadczenie procentuje obecnie na wielu płaszczyznach: w codziennej pracy wykonywanej w Bibliotece Politechniki Krakowskiej, w zespole eksperckim powołanym do planowania organizacji nowego gmachu Biblioteki PK, który ma powstać w najbliższych latach, w końcu w budowaniu przyjaznego wizerunku biblioteki oraz rozwoju kontaktów na forum międzynarodowym. Staż w Niemczech pozwolił w szerokim stopniu zaobserwować zmieniającą się rolę bibliotek w społeczeństwie XXI wieku. Zmiany te można dostrzec również w bibliotekarstwie polskim, jednak ich dynamika jest znacznie mniejsza od tej, którą obserwujemy u naszych sąsiadów. Nowe doświadczenia rzuciły nowe spojrzenie na zagadnienia związane z biblioteką jako miejscem, do którego przychodzi się z przyjemnością. Miejscem, gdzie bibliotekarz jest ekspertem w swojej dziedzinie i równocześnie dobrym doradcą we wszystkich aspektach funkcjonowania biblioteki jako instytucji naukowej.

Omówienie raportu “Central and East European countries in the IATUL. The analysis of current state and proposals for the future”

Jedną z form współpracy bibliotek (wymiany doświadczeń zawodowych) jest uczestnictwo w stowarzyszeniach skupiających w swoim gronie profesjonalistów z danej branży czy dziedziny. Do nich należy (obok LIBER, EBLIDA, IFLA) International Association of Technological University Libraries (IATUL).

IATUL jest międzynarodowym stowarzyszeniem bibliotek uczelni technicznych, afiliowanym przy IFLA. Celem powołanego w 1955 r. stowarzyszenia jest rozwijanie efektywnej współpracy należących do niego członków – bibliotek z całego świata. Realizowany jest poprzez wzajemną wymianę doświadczeń zawodowych i naukowych z dziedziny informacji naukowej i bibliotekoznawstwa, organizowanie różnych form współpracy międzynarodowej w celu osiągnięcia profesjonalizmu i podnoszenia jakości pracy bibliotek akademickich. Stowarzyszenie jest otwarte na współpracę i uczestnictwo innych, nie tylko technicznych, bibliotek. Obecnie IATUL liczy łącznie 238 członków – instytucji z wszystkich kontynentów, wśród nich są biblioteki sześciu polskich uczelni (Biblioteki Politechnik: Białostockiej, Krakowskiej, Łódzkiej, Poznańskiej, Warszawskiej oraz Biblioteka Główna Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie). Najstarszym polskim członkiem IATUL jest Biblioteka Politechniki Krakowskiej – od 1994 r.). Prezydent IATUL (Od 2006 r. Maria Heine z TU Delft.) oraz członkowie zarządu są wybierani na trzyletnie kadencje. Stowarzyszenie wydaje elektroniczny biuletyn *IATUL News*, którego celem jest zapewnienie właściwego przepływu informacji między członkami stowarzyszenia oraz rocznik *IATUL Proceedings*, prezentujący wybór referatów wygłaszanych w trakcie organizowanych przez IATUL konferencji i seminariów. Od 1995 r. oba wydawnictwa są dostępne w formie elektronicznej. IATUL organizuje coroczne konferencje, a także seminaria i spotkania regionalne. W ostatnich latach tematyka konferencji kon-

centrowała się wokół przyszłości bibliotek i wyzwań, przed którymi stają bibliotekarze w związku z gwałtownym rozwojem technologii informacyjnej.

Analizując zainteresowanie uczestnictwem w pracach i działaniach stowarzyszenia pod kątem geografii członkostwa, można zauważyć mały udział bibliotek z Europy Wschodniej i Centralnej. W grupie tej stosunkowo wyraźnie reprezentowane są biblioteki polskie, natomiast w zasadzie nie mają swojego udziału biblioteki rosyjskie, ukraińskie czy białoruskie. Słabo reprezentowane są też biblioteki czeskie, węgierskie czy słowackie. Z krajów europejskich to przede wszystkim biblioteki brytyjskie, skandynawskie i niemieckie. Tabela 1 ilustruje liczbę bibliotek z Europy Centralnej i Wschodniej, będących członkami IATUL w roku 2006, z podziałem na poszczególne kraje. Łącznie członkami IATUL z tego regionu są zaledwie 24 biblioteki z liczby prawie 850 potencjalnych kandydatów, co stanowi niespełna 3% ogółu.

Tabela 1. Liczba bibliotek Europy Wschodniej i Centralnej, będących członkami IATUL

	A. IATUL Membership	B. Total No of college&academic libraries*		C. UE Membership
			B1. Technical libraries	
Armenia	1	10	2	NO
Bielarus	0	34	9	NO
Bulgaria	1	23	5	NO
Czech Republic	2	23	5	YES
Estonia	1	7	2	YES
Hungary	2	61	8	YES
Latvia	3	8	1	YES
Lithuania	2	12	2	YES
Poland	6	128**	18	YES
Romania	1	36	6	NO
Russia	1	459	112	NO
Slovak Republic	1	18	3	YES
Slovenia	3	11	3	YES
Ukraine	0	140	35	NO
Tootal	24	842	211	NO

Na podstawie *World Guide to Libraries*, 17th edition, KG Saur, Munich 2003, *Polski Rocznik Statystyczny*, Warszawa 2005. Wyciąg z raportu: "Central and East European countries in the IATUL. The analysis of current state and proposals for the future".

W trakcie ostatniego posiedzenia IATUL Board, które odbyło się w Aleksandrii w listopadzie 2006 roku, przedstawiony został dokument „Central and East European countries in the IATUL. The analysis of current state and proposals for the future”, będący próbą analizy przyczyn relatywnie małego zainteresowania współpracą bibliotek Europy Wschodniej i Centralnej w ramach stowarzyszenia. Raport jest dokumentem niepublikowanym, może natomiast być wykorzystany do dalszych analiz i opracowań wykonanych przez IATUL Board.

Podstawą raportu były dyskusje i pytania skierowane wcześniej do przedstawicieli bibliotek działających przede wszystkim w Europie Wschodniej (głównie na Ukrainie). W dokumencie przedstawiono również kilka propozycji działań, których celem jest zmiana istniejącej sytuacji.

Analiza raportu – przyczyny małego zainteresowania:

- Niewiedza, brak informacji, „szum informacyjny” – w zalewie rozmaitych ofert elektronicznych, przesyłanych przez różne firmy i instytucje, umykają uwadze informacje dotyczące IATUL, ważne dla nawiązania ewentualnej współpracy. Dotyczy to na przykład informacji o Travel Grant – oferty IATUL, skierowanej do bibliotek spoza krajów UE, USA, Kanady, Australii i Japonii, polegającej na znacznym

dofinansowaniu udziału przedstawicieli tych bibliotek w konferencjach stowarzyszenia. Dofinansowanie to w zasadzie pokrywa większość wydatków związanych z podróżą i pobytem na konferencji i nie jest warunkowane żadnymi dodatkowymi wymogami, jak wygłoszenie referatu, przedstawienie posteru itp.

- Bariera finansowa – większość bibliotek Europy Wschodniej boryka się ze znacznymi trudnościami finansowymi. Nie jest to co prawda zjawisko będące szczególną cechą właśnie bibliotek wschodnioeuropejskich; dotyka ono ogół bibliotek. Jednak skalę tego zjawiska najwyraźniej widać w bibliotekach wschodnioeuropejskich. Do nierzadkich należą sytuacje, w których bibliotekarze chcący wyjechać na krajowe konferencje czy seminaria, muszą część lub całość kosztów pokrywać z prywatnych środków. Wyjazdy zagraniczne finansowane są często z wyłączeniem tzw. „diety” i dobrze jest, gdy budżet biblioteki w pełni może pokryć koszty podróży czy pobytu w miejscu docelowym. Uczestnictwo w stowarzyszeniach zwykle związane jest z różnego rodzaju opłatami członkowskimi. Przekonanie władz uczelni do wyasygnowania nawet niewielkich kwot (w IATUL roczna opłata członkowska dla biblioteki z kraju tzw. 2 grupy wg klasyfikacji UNESCO wynosi 75 EURO) często jest niezwykle trudne. Nie zawsze przyczyną tego jest brak funduszy. Nierzadko jest to rezultat ignorowania funkcji biblioteki w systemie uczelni i braku zrozumienia dla konieczności rozwoju zawodowego bibliotekarzy. W tym kontekście zainteresowanie powinien wzbudzić uruchomiony w ubiegłym roku program współpracy w ramach projektu „The Cross Country Cooperation Programme” (IATUL-CCC). Jego istotą jest częściowe finansowanie wspólnych bibliotecznych projektów badawczych, szkoleniowych i edukacyjnych realizowanych przez członków stowarzyszenia.
- Bariera językowa – w krajach tych ciągle jest niska znajomość języka angielskiego, a stosunkowo wysoka języka rosyjskiego (lub francuskiego w Rumunii). W państwach byłego ZSRR sytuacja ta jest jeszcze bardziej jaskrawa, chociaż tutaj warto odnotować być może najbardziej dynamiczny przyrost osób władających poprawnie językiem angielskim. Tak więc stan ten powoli się zmienia, szczególnie wśród młodszego pokolenia pracowników bibliotek pojawiają się osoby biegle lub poprawnie władające językiem angielskim. Osoby te jednak zazwyczaj nie decydują o „polityce funkcjonowania” realizowanej przez bibliotekę lub mają na nią niewielki wpływ.
- Odmienne priorytety – warto się zastanowić, czy podstawowe zagadnienia i badania realizowane i omawiane przez IATUL są wystarczająco interesujące dla bibliotek z krajów Europy Wschodniej. Te różnice mogą wynikać z różnego sposobu postrzegania przez władze poszczególnych krajów funkcji biblioteki na tle działalności naukowej w ogóle. Dotyczy to różnic w zaawansowaniu postępu technologicznego lub organizacyjnego, odmiennych systemów edukacyjnych, odmiennych bieżących problemów, odniesienia do: nowoczesnego zarządzania, koherentnego działania w ramach uczelni (wspomaganie badań naukowych), współpracy z innymi bibliotekami, wdrażania najnowszych technologii i sposobów działania.
- Brak bieżących kontaktów – wydaje się, że o ile dobrze rozwija się współpraca pomiędzy bibliotekami UE i innych krajów o wysokim stopniu rozwoju, o tyle biblioteki Europy Wschodniej są pasywne w kontaktach międzynarodowych. Aktywność przejawiają co najwyżej we współpracy lokalnej, regionalnej lub ogólnokrajowej, kontakty międzynarodowe ograniczając zwykle do działalności we własnej strefie językowej (np. rosyjskojęzycznej). Być może programy lub projekty współpracy bibliotek IA-

TUL nie docierają do bibliotek wschodnioeuropejskich lub ich tematyka jest mało interesująca dla bibliotek tego regionu. Problemem może być również pewne niedocenianie osiągnięć bibliotek Europy Wschodniej w zakresie komputeryzacji procesów bibliotecznych, digitalizacji zbiorów itp., o czym wspomniano powyżej.

- Mało aktywna polityka IATUL wobec bibliotek w krajach Europy Wschodniej – IATUL jest zdominowany przez anglosaskie biblioteki (ok. 40% członków IATUL), których zainteresowania są skoncentrowane na „własnych problemach”. Uwzględnienie i zainteresowanie, być może marginalnymi z punktu widzenia najsilniejszej grupy w IATUL, problemami bibliotek Europy Wschodniej, jest mało widoczne. Warto jednak inicjować kontakty, aby poznać odmienny punkt widzenia na problemy współczesnego bibliotekarstwa. Warto też uświadomić sobie, że w bibliotekach Europy Wschodniej dyskutowane i realizowane są bardzo podobne kwestie: biblioteki cyfrowe, digitalizacja zbiorów, zarządzanie. Niejednokrotnie, w trakcie analiz okazuje się, że dystans dzielący biblioteki Europy Zachodniej i Wschodniej wcale nie jest taki duży i raczej możemy mówić o różnicach w skali występujących zjawisk, nie zaś o ich istnieniu w ogóle.

Analiza raportu – propozycje działań

Raport zawierał również kilka propozycji działań, które mogłyby wpłynąć na większe zainteresowanie aktywnym członkostwem w stowarzyszeniu. Część z nich spotkała się z akceptacją IATUL Board, część zaś pozostawiono do dalszych konsultacji i analiz.

Lista proponowanych działań przedstawiała się następująco:

- Opracowanie atrakcyjnych i obszernych materiałów informacyjnych (najlepiej w języku angielskim i w językach krajów, wśród których IATUL chciałby pozyskać nowych członków) i zamieszczenie ich na stronie internetowej IATUL oraz rozesłanie do konkretnych bibliotek – potencjalnych członków stowarzyszenia. Przygotowanie takich materiałów musiałyby być poprzedzone badaniami ankietowymi, analizującymi najważniejsze kierunki zainteresowań bibliotek z tego regionu, zaś oferta powinna koniecznie uwzględniać wyniki badań. Takie badania ankietowe są w trakcie opracowywania.
- Sponsorowanie opłaty członkowskiej w pierwszym roku (lub dwóch latach) członkostwa. Działanie takie jest znane i praktykowane (np. LIBER). Do zadań zarządu IATUL (po akceptacji takiego działania) będzie należało znalezienie sponsora, który zdecydowałby się pokryć składkę za określony czas. W zamian uzyskałby on możliwość promocji swojej firmy na stronie IATUL lub stronie sponsorowanej biblioteki. Propozycja ta jest analizowana, szczególnie pod kątem dalszego członkostwa sponsorowanych bibliotek po okresie takiej pomocy.
- Rozważenie możliwości tłumaczenia abstraktów referatów na inne języki (rosyjski, niemiecki, francuski) lub (dodatkowo) na język kraju, w którym odbywa się konferencja. Problemem jest koszt tłumaczenia oraz gwarancja jego merytorycznej poprawności. Propozycję tę odrzucono w wyniku dyskusji.
- Przygotowanie i wysłanie do członków IATUL oraz niektórych bibliotek z Europy Wschodniej i Centralnej ankiety dotyczącej najbardziej interesujących zagadnień dla tych bibliotek. Ankietę trzeba przygotować w kilku językach, w wersji elektronicznej. W tematyce przyszłych konferencji należy

uwzględnić zagadnienia wskazane w ankiecie. Działanie to zostało zaaprobowane i aktualnie ankieta taka jest opracowywana.

- Promocja IATUL, np. na forum IFLA, poprzez zorganizowanie sesji dotyczącej bibliotek uczelni technicznych z udziałem gości z regionów, w których IATUL jest mało rozpropagowany. Działanie to zostało zaaprobowane, uznano jednocześnie, że nie należy ograniczać się jedynie do IFLA, ale prezentować również idee IATUL podczas regionalnych, krajowych i innych międzynarodowych spotkań bibliotekarzy.

Rolą biblioteki naukowej jest świadczenie usług bibliotecznych na najwyższym poziomie, tak by zaspakajać stale rosnące potrzeby informacyjne studentów i pracowników nauki. Przyłączanie się do organizacji działających na polu międzynarodowym, uczestnictwo w międzynarodowych projektach oraz stała współpraca międzynarodowa są czynnikami, które mają znaczący wpływ na dynamikę rozwoju każdej biblioteki akademickiej.

Wykorzystane źródła i opracowania

Goethe Institut, dok. elektr. (2007). <http://195.127.17.194/wis/bib/prj/bib/plindex.htm> [odczyt 5.03.2007].

Górski, M. M. (2006). „Central and East European countries in the IATUL. The analysis of current state and proposals for the future”. Dokument niepublikowany.

Iatul Board Meeting Held on Monday 20 November (2006). Bibliotheca Alexandrina, Alexandria, Egypt, dok. elektr. (2006), <http://www.iatul.org/about/boardmeetings/previous/> [odczyt 15.02.2007].

IATUL, dok. elektr. (2006). <http://www.iatul.org> [odczyt 15.02.2007].

Polski Rocznik Statystyczny (2005). Warszawa.

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen, dok. elektr. (2007). <http://www.sub.uni-goettingen.de/> [odczyt 5.03.2007].

World Guide to Libraries (2003). 17th edition, Munich: KG Saur.